

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
S15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
S16	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0	0	1

Аналіз проведених розрахунків показав, що серед розглянутих найбільш повним та змістовним є визначення Селезнєва В. В. (S₃), також варто виділити твердження Н. А. Русак та В. А. Русак, Дж. Кларка, Є. Ф. Брігхема . Отже, можна зробити висновок, що капітал підприємства – це фінансові ресурси, що знаходяться у постійному обороті, відображаються у пасиві балансу та приносять прибуток і використовуються для здійснення господарської діяльності.

Список літератури

1. Сухорукова О. А., Клевцова М. Г. Применение морфологического анализа для развития региональных исследований. *Экономический анализ: теория и практика*. 2007. № 10. С. 11–15.

2. Селезнєв В. В. Основи ринкової економіки України : навч. посіб. Київ : А.С.К., 2012. 656 с.

УДК 336

Грицишин О. П., студентка

Науковий керівник: Татарин Н. Б., к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТОВАРІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Товар – усе, щоможезадовольнити потреби і пропонується ринком з метою привернення уваги, придбання, використання або споживання [1]. Торговельна діяльність в Україні нині є однією з найпоширеніших форм підприємництва. У статутних документах будь-якого підприємства в якості виду підприємницької діяльності найчастіше вказується торгівля.

Вагомий внесок у розвиток теорії, методології та організації обліку товарних операцій в підприємствах роздрібної торгівлі внесли такі вітчизняні вчені, як, зокрема, В.І. Бачинський, О.М. Брадул, В.О. Іваненко [4], Ю.А. Верига, А.С. Ярошенко [5], В.Г. Горелкін, О.В. Фоміна [5], Л.М. Котенко, А.М. Кузьмінський, О.М. Чабанюк [4], Н.М. Ткаченко, Гура Н.О., а також такі представники зарубіжної наукової школи, як, зокрема, Х. Андерсон, С.І. Волков, Д. Колдуелл, Н.С. Макарова, Б. Нідлз, А.Ш. Моргуліс, В.Ф. Палій, В.І. Подольський, Ю.А. Ратміров, Я.В. Соколов.

Облік товарів і тари в торговельних підприємствах України ведеться на рахунку 28 «Товари». На цьому рахунку ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, придбаних для продажу без переробки, й одержання нового продукту за первісною вартістю, або за цінами реалізації. За дебетом

рахунка відображається збільшення вартості придбаних (отриманих) товарів, за кредитом – зменшення вартості реалізованих (вибулих) товарів.

Під час реалізації товарів за грошові кошти у бухгалтерському обліку підприємства-продавця виникає дохід. При цьому для його визнання мають бути дотримані усі перелічені умови (п. 8 П(С)БО 15):

- покупку передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на товари;
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованими товарами;
- сума доходу (виручки) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

При невиконанні хоча б однієї з наведених умов дохід у бухгалтерському обліку не визнається.

Зверніть увагу: відповідно до п.п. 6.1 П(С)БО 15 із сумм доходу виключаються суми непрямих податків (ПДВ, акцизного податку та інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів).

Одночасно з визнанням доходу, отриманого від продажу товару, у бухгалтерському обліку підприємства відображають витрати у сумі, що дорівнює собівартості реалізованих товарів (п. 7 П(С)БО 16).

Як встановлено п. 10 П(С)БО 16, собівартість реалізованих товарів визначають відповідно до П(С)БО 9. Тобто собівартість реалізованих товарів у бухгалтерському обліку формують усі ті витрати, які на етапі їх придбання включалися до складу первісної вартості. Крім того, на величину первісної вартості товарів, а значить, і на собівартість їх реалізації впливають суми уцінки таких товарів.

Під час формування плану рахунків слід пам'ятати про головне завдання – це забезпечення можливості групування та аналізу інформації для потреб управління й контролю. Під час формування плану рахунків враховуються всі потреби ведення обліку: формування фінансової звітності, підготовка управлінської інформації, визначення податків та зборів, визначення інформації для формування системи статистичного обліку тощо. Зокрема, план рахунків є основою для автоматизованої обробки облікової інформації, а тому повинен враховувати потреби та особливості програмного забезпечення підприємства.

Для забезпечення раціональної організації обліку товарів необхідно:

- встановити чітку систему документообігу і суворий порядок оформлення операцій з руху матеріальних цінностей;
- проводити в установленому порядку інвентаризації та вибіркові перевірки наявності товарів і вчасно відображати в бухгалтерському обліку результати цих інвентаризацій та перевірок;
- дотримуватись норм та правил організації зберігання товарно-матеріальних цінностей;
- застосовувати засоби механізації та автоматизації обліково-обчислювальних робіт з використанням програм складського обліку.

Облікова політика підприємства має певну специфіку щодо товарів. Водночас вибір методу оцінки може суттєво впливати на кінцевий фінансовий результат діяльності торговельного підприємства, особливо в умовах інфляційних процесів. Тому вибір підприємством оптимального методу сприятиме збільшенню оборотних коштів, залученню інвестицій, що у підсумку дасть можливість зменшити витрати та покращити фінансові показники діяльності підприємства. У разі здійснення реалізації товарів з використанням банківської платіжної карти має бути оформлено квитанцію платіжного термінала або сліп (пп. 5 і 6 розд. VII Положення № 705).

При цьому договором може бути передбачено, що для виконання розрахунків за здійснені операції банку-еквайру потрібно передати реєстр платіжних квитанцій, що підтверджують оплату через БПК (або сліпи). До цього часу зазначені документи обліковують на субрахунку «Грошові документи в національній валюті».

Труднощів з податком на прибуток у підприємств-продавців не виникне. Адже в загальному випадку вести окремо податковий облік доходів і витрат не потрібно, а об'єкт обкладення податком на прибуток слід визначати на підставі бухгалтерського фінрезультату. Високодохідники та малодохідники-добровольці коригують цю величину на різниці, встановлені розд. III ПКУ. Проте для операцій з реалізації товарів на території України розрахунок різниць не передбачений. Тому, незалежно від суми річного доходу, підприємства в цьому питанні орієнтуються виключно на дані бухгалтерського обліку.

Удосконалення обліку операцій з продажу товарів сприятимуть більш повному та об'єктивному відображенню торгових операцій у бухгалтерському обліку підприємств роздрібної торгівлі, а саме від цього залежить ефективність та оперативність прийняття рішень щодо стратегії і тактики розвитку підприємства. Належно організований бухгалтерський облік реалізації товарів має важливе значення для підвищення ефективності роботи підприємств, для забезпечення своєчасних і повних розрахунків з бюджетом за податковими зобов'язаннями з податку на додану вартість.

Список літератури

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 18.02.2018).
2. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення: 18.02.2018).
3. Бухгалтерський фінансовий облік / Ф. Ф. Бутинець та ін. Житомир : Рута, 2014. 912 с.
4. Іваненко В. О., Дроздова О. Г. Особливості облікового відображення руху товарів за різними каналами збуту. *Вісник ЖДТУ*. 2013. № 2 (64). С. 56–62.
5. Фоміна О. В. Облік і аудит в управлінні продажами товарів : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.00.09. Київ, 2008. 21 с.